

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

5. Duo discrimina inter Bullam communem, & Bullam compositionis, quoad earum retentionem, & nominis inscriptionem.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

QUARTA DUBITATIO.

De duabus bullis, quarum utraque sit à te acceptata.

19. Quid dicendum quando accessit acceptatio? Causa figurari in hunc modum potest. Commisi amico, ut quotannis sumeret Panemini pro me Bullam: ego autem memor hujus commissionis accepi Bullam Syracusis animo utramque accipiendi. Vel Syracusis acceptavi eam quam ego sumpsi, oblitus illius commissionis impositæ meo illi amico, nam quia, etiam in hoc oblivionis casu commissionem illam nunquam revocavi, & Bullam sumptam Panemini in meo Procuratore me accepisse convincor, sane etiam in hoc eventu aderit legitima acceptatio.

Inquiri iam, cum rescivero Bullam unam mihi sufficere, possumne alteram ex his alteri tertio acceptanti eam fructu applicare, qui mihi elemosinam à me colatam reficiat?

20. Respondeo. Hodie postquam Pontifex Gregorius XIII. (ut mox cap. 14. videbimus) concessit, ut cum fructu bis in anno eodem possit Bulla sumi, puto te non posse alteri applicare. Probat, quia bulla semel alicui applicata, & quidem cum fructu, nequit alteri applicari, ut ex te patet, secus enim possem meam primam Bullam alteri applicare, quod nullus dixit. Sed tu iam tibi applicasti utramque, & quidem cum fructu concessio à Gregorio XIII. ergo &c. Minor probatur, & explicatur: nam quoniam fortasse tu non indigebis secunda Bulla, tamen ut illam cum fructu habeas, satis est, si ex illa acquiras (ut certe acquiris) potestatem illa utendi, Neque enim, prima Bulla fortasse indigebis, eaque fortasse nunquam uteris, & tamen non inde dices, te non accepisse illam cum fructu, & posse illam alteri à te applicari; fructus enim veluti immediatus est ipsa potestas fruendi &c.

21. At si loquamur ante hanc concessionem Gregorij, ut item de tertia bulla quæ fructuosa tibi non est, tu vero illam, sive per ignoratiam, sive ob aliam causam tibi applicasti, puto, esse probabile, te posse, alteri volenti eam applicare, & ab eodem elemosinam à te datam recuperare. Ratio est quia cum illa applicatio fuerit exhibitæ ex errore circa substantiam, id est circa Privilegiæ, & fructus utiles Bullæ, vera & valida applicatio non fuit, atque adeo irrita. Ne ergo hæc tertia bulla remaneat inapplicata, & ne commissarius data elemosina immerito gaudeat, ideo propter eandem doctrinam, quæ num. 12. & num. 15. est allata potest alteri conferri.

§. IV. Explicatur illud (Retinere.)

1. Non solum Bullam accipere, sed retinere apud te, seu (ut loquitur Bulla latina) penes te habere debet, id quod gravioribus verbis sic præcipit Summarium Bullæ quod in nostro Regno distribuitur.

Dichiarano che quelli che piglieranno questa presente Bolla habbino da ricevere, e conservare si questo Summario, e Bolla che è stampata, sigillata, e firmata di nostro nome, e sigillo, perche d'altra maniera non guadagnano la detta Bolla, ne la gratia di quella.

Hoc (Retinere seu conservare) nimis strictè, ne dicam inepte, explicant nonnulli, putantes opus esse, illam secum ferre, imo ineptius aliquid oportere eam manu tangere, quando utuntur eius aliquo Privilegio, v.g. quando a solventur à reservatis. Dico igitur satis esse eam domi suæ retinere, quamvis in alia Civitate, imo satis esse servare eam apud amicum, etiam absentem, (sed non apud Thesaurarium ex dictis §. 3. num. 4.) moralis enim retentio præcipitur, non physica: nam Pontifex loquitur, juxta morem, quo solent homines res suas asservare; & ita sane praxis ipsa timoratorum docet.

3. Hinc solvitur ea dubitatio, An si amittas Bullam, amittas eius Privilegia, quandoquidem eam in eo casu iam non retines.

Respondeo cum necessaria distinctione. Si simpliciter amittas, non est, unde cades à Gratia. Non enim obligaris ex tenore Bullæ, ut iam videamus, nisi ad eam humano modo custodiendam. Custodisti autem, de sine tua culpa ea amissa, lacerata, vel combusta fuerit, &c.

4. At si consulto illam amittas, proticias, hæretice concedes sanè à Privilegiis, non propter rationes, quæ quidam minus apte afferunt, præsertim illam, quæ se videtur à te velle removere Bullæ Privilegia; id enim verum nequaquam est: siquidem non sequitur: Privilegia bullam seu eius scripturam, ergo eius privilegia privatio. Non inquam propter eiusmodi rationes, sed quia dicit, diserte, & expressis verbis sub hac conditione Bullam humano modo conserves, Pontifex tibi eius Privilegia communicat. Id enim notant ea verba commissarii, quæ est mentem Pontificis circa Bullam declarat. *Habenda da ricevere, e conservarsi questo Summario &c. perche d'altra maniera non guadagnano la detta Bolla, ne la gratia di quella.* Hæc est doctrina communis apud Gallos, Ita d. 18. Dian. p. 10. r. r. 4. aliosque ab eisdem citatos. Solum invenio Andream Mendo de bulla diff. 2.1. num. 3. putantem, etiam culpabiliter quis amittat, posse tui Bullæ Privilegiis, sed non est propter nostram rationem audiendus.

§. V. Dico discrimina notabilia inter bullam communem & Bullam Compositionis quoad earum retentionem, & nominis inscriptionem.

1. De bulla communi dictum habemus, eam fieri pro pome accipientis, debere, tum accipi, tum conservari.

Primo igitur contra hoc posterius posset quis in hunc modum argumentari. Bullam compositionis de qua supra, non obligamur conservare, sed satis est, illam recipere, ergo & Bullam communem. Antecedens probatur ex verbis Bullæ compositionis, quam distribuit hoc Regno Commissarius, quæ hæc hodie sunt.

Et ordiniamo precipamente, che riceviate in voi questa Sancta Bolla, sendoci in essa scritto il vostro nome perche così vole, e commanda sua Santità, e che altrimenti non godiate della compositione, che per essa vi si concede; leguola Bolla ordiniamo, che sia stampata col nostro nome, e sigillo col nostro sigillo.

2. Immo etiam antea sic legebatur in Bulla compositionis anno 1618. *Et ordiniamo precipamente che riceviate in voi questa Bolla perche così vuole, e commanda sua Santità, e che altrimenti non godiate della compositione, che per essa vi si concede &c.*

3. Vides igitur, tum hodie, tum antea, nunquam in Bulla compositionis apponi, ut illa conservetur, sed solum ut recipiatur &c.

Respondeo nunc ad propositam paritatem, negando consequentiam. Hoc enim est primum notabile discrimen inter Bullam communem & Bullam compositionis, requiri nimirum conservationem Bullæ communis, Bullæ compositionis conservationem non requiri. Et ratio manifesta est; quia Pontifex per suam commissariatum conservationem mandavit in Bulla communi, ut videmus, præced. non vero in Bulla compositionis ut modo habuimus n. 2. & 3.

4. Sed inquirer curiosus cur id? Respond. recte Bardi part. 3. r. 5. c. 2. sec. n. 10. quia in communibus Bullis multa adfunt Privilegia, quæ habent tractum successivum per totum annum unde congruū fuit mandare, ut ea conservaretur, ne scilicet erraret Privilegiarius quādo uti eis Pontifex voluerit. At in Bulla Compositionis unica est gratia quæ scilicet Bullam hanc recipiens libetur à rebus

tutione incertorum, qua gratia semel habita, nihil refert Bullam conservare.

5. Secundo, potest quis ita argumentari contra Inscriptionem nominis in hunc modum. In Bulla Compositionis hodie necesse est, ut inscribatur nomen accipientis sub pena Compositionis gratiam non obtinendi, ut apparet ex verbis n. 2. recitatis; ergo sic erit bulla communis, & tamen supra §. 2. diximus ex Bardi in hac communi Bulla expediens id esse non necessarium.

Respondet similis modo, quo respondimus ad praecedens argumentum, non esse scilicet id mirum, quia in textu bullae communis non apparet, saltem manifeste in illa sententia P. Bardi verba, quae annullent concessionem, si non scribatur nomen, ut ibidem dicto §. 2. legisti. At vero apparet clare in Bulla Compositionis, ut jam item modo legisti n. 2. Atque hoc est secundum notabile discrimen inter has duas Bullas.

Cur autem hoc? Respondet, me putare, Pontifici satis fuisse, rationem honoris recipientis bullam habuisse, dum non requiritur, ut haec Bulla conservaretur; unde eadem non visum est necessarium concedere, seu permittere, ne inscriberetur nomen.

Respondet secundo. Rationem, cur hoc discrimen voluerit Pontifex, Pater Bardi afferre debet, non autem nos, qui citato §. 2. docuimus, scribendum esse nomen, etiam in Bulla communi.

CAPVT XVI.

Concessio Gregorii XIII. per quam bis Bulla sumi potest.

EA sic habet apud Gal. in cal. lib. claus. 11. & apud Trull. l. 1. de bull. §. 8.

Ac etiam, ut omnes Christi fideles, non tantum semel, sed bis, singulo quoque anno, servatis tenore, & forma praedictis, quibus eodem anno idem Summarium sumpservint, tam pro se, quam per modum suffragii, pro Animabus in Purgatorio detentis, indulgentis, Concessionibus, Gratiis, & indulgentiis praedictis uti & potius, & gaudere, ac dictorum bonorum spiritualium participes fieri valeant, in Domino misericorditer concedimus, & indulgemus.

§. Unicus. De secunda praedicta Bulla, qua eodem anno recipi potest.

Cum haec Bulla sit mera extensio ad solam iteratam receptionem (sed certe non ad tertiam) ideo omnia sunt pro illa servanda, quae diximus praecedentibus, nam propterea non sunt repetenda. Notanda tantummodo sunt duo.

2. Primo, hanc secundam bullam posse sumi simul cum prima, vel postea intra annum, quando liberit. Ita Gallegus claus. cit. it. Interviet autem illa, si pro toto anno, si initio accepisti, si pro solo tempore, quo sumpsisti, usque ad anni finem. Interviet, inquam, pro tribus Privilegiis. Puta primo, ut possit acquirere iterum Indulgentiam plenariam in vita, & iterum in morte, licet per primam bullam eam acquisieris. Secundo, ut obtineas iterum absolutionem ab iis reservatis, à quibus semel forte absolutus fuisti per primam bullam. Tertio, poteris iterum, seu bis, accipere eodem anno bullam pro defunctis, de qua c. seg. atque adeo bis applicare pro ipsis plenariam Indulgentiam.

3. Notandum secundo elemosynam pro hac secunda receptione bullae, conferri debere à privatis, duorum realium, ab insignibus vero personis, octo; Hoc est, praeter elemosynam dariam pro prima bulla, debet alia similis pro hac secunda porrigi, ut diximus c. 3. §. 7. n. 10.

Atque haec de bulla Vivorum, sequitur de Bulla pro Defunctis, quae qua Bulla Compositionis brevis, sed pro

praxi, ad quam semper intendimus, sufficiens explicatio.

CAPVT XVII.

De Bulla pro Defunctis.

1. IN Bulla Latina sic habetur.

Item, eadem Indulgentia (uicque enaria) suffragabitur per modum suffragii, animabus defunctorum, pro quibus in huiusmodi subsidium (nunc belli contra infideles) proficisci, vel milites mitti contigerit, aut pro quibus non euntes, nec in rebus, tamen elemosynas de bonis suis iuxta taxam per Commissarium, personarum qualitate inspecta, faciendam, pro Religionis defensione contulerint.

§. I. Explicatur illa (per modum suffragii.)

1. Quomodo si quis in carcere esset detentus ob debita, quibus premitur, duplici posset modo liberari, primo, si Princeps illum absolvet per sententiam, vel alio legitimo modo ab eisdem debitis; secundo, si amicus aliquis offerret creditoribus solutionem dictorum debitorum; quorum prior liberatio dicebat haberi per absolutionem, posterior per modum auxilii, quod per absolutionem satisfactionis affertur ab amico; Ita anima, quae exilit in Purgatorio posset liberari, primo, si Deus, vel delegatus ab illo illum absolvet. Secundo, si quis per sua bona opera penalia offerret pro ipsa tantam satisfactionem, quanta sufficit ad debita dictae animae compensanda. Prior ex his modis vocetur absolutio, ut ita loquar, liberatio, seu condonatio, seu Indulgentia per modum absolutionis. Posterior vero vocetur liberatio, seu Indulgentia per modum suffragii, sive auxilii, ille enim, quia sua opera pro anima offert, auxilium affert animae.

2. Jam vero Summus Pontifex, cui dictum est, Quamvis solveris super terram, &c. concedit vivis per potestatem Judicariam, qua valet suos subditos absolvere, concedit, inquam, auctoritative Indulgentiam, & liberationem à poenis, quas illi debent: nam ex Thesoro Ecclesiae ipse, qui est eius administrator, & distributor satisfactionem tantam, auctoritative Christo sibi communicata exhibet Deo, quantam debet Fidelis, cui Indulgentiam confert. At vero quia eidem Pontifici non sunt subditae animae Purgatorii, nec ab ipso legari, vel solvi auctoritative possunt, cum tamen possit idem per modum auxilii offerre Deo pro anima tantam satisfactionem, quantam ea anima debet, ad hoc enim non requiritur, quod anima sit illi subdita, ideo tunc dicitur, quod per modum suffragii, seu auxilii ejusmodi animas liberet. Unde videtur, non differre Indulgentiam Plenariam pro vivis ab Indulgentia Plenaria pro Defunctis; utraque enim animam liberat, solum pro vivis Pontifex, per Indulgentiam illam, remittit poenam juxta praedicta, ut administrator; pro Defunctis autem, ut auxilians. Haec tibi Minerva pro indolentibus delibasse si liceat.

3. An autem utraque haec satisfactio à Pontifice oblata Deo acceptetur ab ipso de condigno, & ex iustitia, ut tenent tanquam probabilis Trull. in Bull. dub. 4. num. 6. alique apud Bardi p. 4. de Bullar. tr. 2. ap. 2. scilicet 4. an potius de congruo ex liberalitate, & misericordia, ut tanquam probabilis tenent Soto in 4. disp. 19. q. 2. artic. 4. alique, quos sequitur ibidem Bardi, quamque valde rationabile existimat Bellam. l. 1. de Indulg. cap. 14. n. 4. ut item, an Deus illam acceptet infallibiliter, ut tenere consequenter debent Tullench. alique eum sequentes; an vero fallibiliter ut tenent alii cum Soto, sunt quaestiones Theologiae videndae apud praedictos, & apud Suarez. 3. p. tom. 4. disp. 84.

§. II.